

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1905. November 26.

Vasárnap.

XXIV. évfolyam 95. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábos petícióról, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyílt ér sora 30 fillér.
A hirdetések nyílt erei díja előre fizetendő.

Földtehermentesítés.

Állami beavatkozással most már létrejött az a nagy lépés, mely a kisbirtok jelzálogos terheinek konvertálására vonatkozik. Ugyanis az Országos Központi Hitelszövetkezet a Kisbirtokosok Országos földhitelintézetével megegyezésre jutott, hogy együttesen jelzálogos kölcsönt adnak a kisgazdáknak is és legközelebb az ország három vármegyéjében Nyitra vármegye vágujhelyi járásában, Maros-Torda vármegye alsó és felső járásában és Bihar vármegye cséffai járásában megkezdik munkájukat.

Erre az intézkedésre nagy szükség volt. Már évek óta azon panaszkodnak az országban, hogy a magyarföld igen el van adósodva. Az uzsora kölcsön csődbe kergette a gazdákat, a végrehajtók eldobták a földet, sok tősgyökeres magyar család jutott koldusbotra, sok pedig kivándorolt Amerikába. Sok gazdán segíthetett volna a kedvező és a gyors kölcsön. Ámde a jelzálogos hitel igénybe vétele rendkívüli nagy munkával járt és még több költséggel. A kisgazdák nem voltak összeköttetésben a fővárosi nagy pénzintézetekkel, a közvetítőket pedig busásan meg kellett fizetni. Maguk a pénzintézetek sem szerettek kisebb kölcsönök lebonyolításával foglalkozni, mert a kiskölcsön lebonyolítása éppen annyi munkát okoz, mint a nagyé. A nagykölcsönöknél a költségek is aránylagosabbak, nem emésztették fel a kölcsön egyéb előnyeit.

Most a Kisbirtokosok Országos földhitelintézete és az Országos Központi Hitelszövetkezet együttesen adnak jelzálogos kölcsönt olyan kisgazdáknak, a kik az utóbb nevezett központ kötelekébe tartozó hitelszövetkezetek tagjai. E kölcsönöket a kisbirtok elfogadott fogalmának megfelelőleg egyenkint legfeljebb 30.000 korona összegben 50 évre engedélyezik, a jelzálogi biztosítékul lekötendő ingatlanok elfogadható becsértékének legfeljebb háromnegyed részéig (75 %) és pedig úgy, hogy a földérték (50 %) a erejéig terjedő kölcsönt a Kisbirtokosok Országos földhitelintézete, az ezen felül még esetleges részt az érték 75 %-áig az Országos Központi Hitelszövetkezet adja 5.5 %-os annuitás mellett, ami azt jelenti, hogy tőke törlesztés és kamatfejtés egyútt félévenként utólag 5.5 % törlesztési részletet fizetendő.

A gazda ki kölcsönt óhajt felvenni, kérésén a községi hitelszövetkezet igazgatósága elé terjeszti, megjelöli a kölcsön összegét, a célt, melyre azt fordítani ki-

vánja, az ingatlanokat, a melyeket biztosítékul lekötni hajlandó. A hitelszövetkezet igazgatósága intézkedik a jelzálogi iratok u. m. a hivatalos telekkönyvi kivonatok és kataszteri birtokívek beszerzéséről; megállapítja az ingatlanok becsértékét és számba veszi a föld tényleges jövedelmére alapított állandó értéket.

Ezekből látjuk, hogy a kölcsönt alakilag a községi hitelszövetkezet adja. Az a körülmény, hogy a tőke törlesztésére mindössze a tőkének csak 5 1/2 %-a fizetendő, valóban jótétemény a kisgazdára nézve. A föld jövedelme a legváltáságosabb gazdasági esztendőben is jóval felül haladja. Igaz, hogy népünk a hosszú lejáratu időnek nem barátja, pedig ez nem egyéb, mint rossz előítélet. Okosabb dolog hosszabb időre kölcsönt felvenni, mint rövid időn belül oly kölcsönt felvenni, mely alatt összeroskadunk. Ha a gazda oly szerencsés helyzetbe jut, hogy adósságát hamarabb lefizetheti, ezt megteheti, a nélkül, hogy a szokásos kártalanítási díjat a gazda fizesse.

A föld értékének háromnegyed részéig adandó kölcsön nem kevésbé jótékony hatása abban az irányban is érvényesülni fog, a mikor a vékony pénzű ember is földet vásárol. Ha csak annyi vagyoni alapja is van valakinek, hogy a föld vételárának 1/4 része a zsebében van, már vásárolhat földet, mert a három negyed rész vételárra előnyös kölcsönt vehet fel.

A kölcsönök felvételénél igen üdvös intézkedés lesz az is, hogy a kölcsön költségei igen csekélyek lesznek. A szövetkezeti tagoknak rendelkezésére állván a bélyeg- és illetékmentesség. A most fennálló tarifa is alacsonyabb bekebelezési díjon kívül, sem árfolyam veszteség címen sem más címen, semmiféle költség nem számítatik fel, kivéve, ha a megelőző terhek kifizetésénél postaköltségek merülnek fel. Ezek azok az intézkedések, melyek most a kisbirtok jelzálogos terheinek hitelügyére vonatkoznak, a melyek létrejöttét mindenki helyesli, a ki csak a magyarföld adósságait, a gazda sok nyomorúságát ismeri. A tisztességes, olcsó kölcsön nagy gazdasági érdeket szolgál és régi bajt orvosol.

Hisszük, hogy a két tekintélyes intézet kuláns módon nagy segítséggel lesznek gazdáink érdekeinek előmozdítására és a magyar föld, melyhez úgy ragaszkodik a haza népe, gondtalanabb napokat biztosít a gazdáknak és az olcsó kölcsön apasztani fogja a bíróságok szomorú munkáját és a kivándorlást is.

Agrár államunk lakói a szociális kérdésben bizonyára szimpátiával látja a két intézet hazafias vállalkozását és már a közel jövőben alkalmunk lesz látni a gazdasági élet fellendülését, melyen az ország boldogsága nyugszik.

Adná a jó Isten, hogy úgy legyen!

A válság.

A vármegyék ellenállásával szemben a kormány köréből már a legélesebb fegyverek alkalmazását emlegetik. A kormány már most mindazokba a vármegyékbe, ahol a főispán nem tudott vagy nem akart a felfüggesztő és megsemmisítő rendeleteknek érvényt szerezni, kormánybiztost küld. A Budapesti Hirlap a hírek kapesán arról értesül, hogy Pest megyébe a belügyminiszter Laszberg gróf győrmegyei főispánt küldi ki, mint Tahy főispán helyettesét. Ezt a belügyminiszter azzal az indoklással teszi, hogy Laszberg kinevezett főispán lévén, mint helyettes, újabb eskütétel nélkül láthatja el Pest megye főispáni teendőit.

Hir szerint a kormány a pestmegyei főispán-helyettesét és az összes ellenálló vármegyei főispán-jait „rendkívüli hatalom”-mal ruházza fel, hogy a törvényhatóság tisztviselőivel „közvetlenül rendelkezessék.”

A szabadalvúpártban esténként megfordul husz-harminc képviselő; ezek is csak azért, hogy Tisza Istvánnal, aki Budapestre érkezett, beszéljenek. A haladópárt klubja most se nöpesebb, mint eddig, a miniszterek azonban naponta megjelennek hivaik kis csoportjában. December első felében újra teljes erővel folytatja a koalíció a vidéki ellenállás szervezését, melynek fontos mozzata lesz a már említett vidéki körut.

Fejérváry Géza báró Bécsben.

Fejérváry Géza báró pénteken délután Vörös László kereskedelmi miniszter társaságában Bécsbe utazott. Fejérváry Géza báró miniszterelnököt a király szombatán audiencián fogadja.

A közös költségvetés megtárgyalása céljából a magyar miniszterelnök szombaton és vasárnap tárgyal az osztrák miniszterelnökkel és a magyar és osztrák közös miniszterekkel.

Fejérváry Géza báró hűtfőn tér vissza Budapestre.

Kossuth Ferenc.

Kossuth Ferenc állapota változatlan. A beteg fővezért állandóan látogatják politikai barátjai. Kossuth Ferenc intézkedett, hogy politikai tanácskozássra hívja össze vezértársait a megyék dolgának megvitatása dolgából.

Társadalmi feladatok.

A társadalmi élet fénypontja a jótékonyság gyakorlása. Ennek terén lehet szívárványszínekben tündökölni, de lehet egész csöndben, feltűnés nélkül is nemes cselekedeteket elérni. Az előbbi irányzat híveit a társadalmi elismerés kiérdemlése serkenti munkájá-

ban, az utóbbi irányzat hívei pedig az önértetben és önbecsülésben, a becsülettel végzett munka tudatában lelik meg jutalmukat.

Ez utóbbi irányzathoz kívánunk csatlakozni, a midőn egy ma még nem népszerű, de nemes eszméért kívánunk sikra szállani, a midőn a honi ipar védelmét tűztük ki zászlónkra és ehhez a küzdelemhez kívánjuk a magyar honleányok szívét megnyerni, mely szívek még a legfogékonyabbak a szép és nemes iránt.

Nyitott szemmel végigtekintve a társadalmon, hogy mit művel a magyar hölgyközönség, azt látjuk, hogy egyik — a sorstól földi javakkal meg nem áldott része — segítségére van a gondokkal terhelt férjnek a mindennapi szükséglet beszerzésében, a másik, a jobb módú része pedig háztartási teendőit elvégezve a zsurok tartásában és látogatásában lel örömet.

Vajjon milyen javak kerülnek ki a zsurokból? Vajjon csak az egymás leszólásában, az egymást felülmúlni akarásban, csak az öltözékek és a piperecikkek beszerzésének megvitatásában merül-e ki a zsurok hivatása?

Lehetnek ugyan ilyen zsurok is, de vannak tiszteltetreméltó törekvések is, a melyek zsurokon fogamzottak meg. Ez alkalommal nem óhajtottunk azokkal a zsurokkal foglalkozni, a melyeken csak esznek-isznak és céltalanul tere-ferélnak, hanem csakis azokkal, a melyeken nemes eszmék kerülnek színyegre.

Távol áll tőlünk, hogy azokat a zsurokat, a melyek csak szórazozás céljából tartatnak, ócsároljuk, mert hiszen régebben csakis ily zsurokat tartottak eleink. Akkoriban az egyszerű köntösben megjelent vendégek ifja-öregje nevetgélésben, karéklésben, társasjátékban és táncban lelte kedvét. Egy-egy mulató estélyen részt vett az egész vidék és az egész eszéledés is; a zene hangjaira a pajzán jókedv adta a visszhangot.

Azonban a társadalom egy idő óta teljesen átalakult. Régebben a zsurokon szó sem volt a jótékonyaságról; de minek is lett volna, mikor nem volt olyan szenvedő osztály, a mely a jótékonyaságra rászorult volna. Jelenleg ellenben a sok eltitkolt irigység, leszólás mellett visszhangra találunk a zsurokon egyes társadalmi osztályok nélkülözésének jajszavai is. Sajnálkoznak rajtuk és töprengenek, hogy miként lehetne rajtuk segíteni.

Mindinkább több és több nélkülözés híre vegyül bele a társalgásba. Majd árvákról, majd szegény deákokról van szó, a kiktől a tehetősebb embertársaknak segíteniük kell. A munkanélküliek munkáért esdekelnék, szegény kisiparosok és háziipart űzők munkáikat óhajtanák értékesíteni. Vannak művészek, a kik hiába dolgoznak, mert nem akad vevő műveikre. Betegeket is kell ápolni, a cselédeket

is kell nevelni, elhagyott nőknek otthont kell teremteni, nyomorékokat kell elhelyezni, szóval nem is lehet egyhamar elforszolni mindazt, a mire ma a tehetősebb társadalmi osztály jölvő figyelmének ki kell terjednie.

És végre mi történik?

Egyes nemesen gondolkodó lelkekben felmerül a vágy segíteni azokon, a kik közelébe esnek, vagy pedig a kiknek bajai iránt leginkább kél viszhang szíveikben. Jönnek a zsurok, ott szóba kerül a sok nyomorúság és addig-addig sorolgatják elő a sok tennivalót, míg azon veszik magukat észre, különösen a hölgyek, hogy egyik jótékony egyület a másik után alakul s hogy lassacskán mindegyik orvoslásra talál.

Táplálják az éhezöket, ápolják a szegény beteget, nevelik a cselédeket, elhelyezik a nyomorékokat, gondoskodnak az árvákról és az árvákról, stb. Az uri nők még vallásos összejöveteleknél is azzal foglalkoznak, hogy miként enyhítsék a sok nyomort. Legutóbb még a szeszszel visszaélő népet isle akarják szoktatni a szesz italok fogyasztásától.

Szóval a magyarnők körében olyan kiterjedt jótékony gárda alakult, a mely előtt meg kell hajolnia mindenkinek, akiben csak egy paránya is van az érdemek elismerése iránti érzéknek.

És e sorok írója nem lehet kétségben az iránt, hogy ez a nemesszívű nőcsereg éppen az elől zárná, el jölvő szívét, a mi legerősebben kell, hogy dobogtassa, értem a haza szeretetét. A magyar nők dicső hőseket nemzetek, a kik élni, de meghalni is tudtak a hazáért. Ma a haza közgazdasági tekintetben nyomorék, hiányzanak éltető szervei, az erős ipar és a hazafias kereskedelem. Ma a magyar nőknek az a hazafias kötelességük, hogy a honi ipar kifejlését lehetővé tegyék és a kereskedelmet a honi ipar támogatására megnyerjék. Hallgassuk meg tehát a haza hívó szavát! Ne a külföldet imádjuk, ne annak adózzunk milliókkal, hanem éadjuk be mindaddig azzal, amit a honi ipar nyújt, amíg támogatásunkkal a honi ipar annyira kifejlődhet, hogy utólré a külföld termékeit, többé támogatásra nem szorul.

Oh nem! Nem tehetjük fel a magyar nőkről, akik előtt a haza már megnyitotta a kereső pályák útjait is, hogy azzal viszonzóknak a hazafiak eme jótéteményét, hogy ők nem kívánnak osztozni abba a nemes hivatásban a mit a Magyar Védőegyesület zászlajára írt. Jegyezzük meg jól, ha nem áldozunk évente száz és száz millió munkabérrel a külföldi munkásoknak, hanem azokat honfitársainknak juttatjuk kereset adó munka alakjában, az így kiadott összegeket megtakaríthatjuk a jótékony együletekben mert a tisztességes munka kenyeret fog adni mindazoknak, a kik ma ép testtel és lélekkel könyöradományokra vannak utalva.

A honi ipar támogatása ezenkívül mindannyiunkra azzal az előnnyel is jár, hogy a kereset-hoz jutó iparososztály mezőgazdasági termékeit is nagyobb mennyiségben tudja majd fogyasztani, tehát mezőgazdáiunknak nagyobb lesz a jövedelme ugyszintén kereskedőink is élvezni fogják a nagyobb vásárlóképesség előnyeit. Ha pedig ezeknek a kereső osztályoknak jól megy a soruk, azt érezni fogja a lateiner osztály és a hivatalnokcsereg egyaránt.

A honmentésnek ma a legfőbb eszköze a honi ipar pártolása. Mi nők hathatunk leginkább kereskedőinkre, hassunk tehát oda, hogy a magyar kereskedők mindazt, amit a honi ipar használható kivitelben és versenyképes árral termelni képes, a termelés mérvéhez képest hazai forrásokból szerezzék be mert különben járni fognak a már elhasznált rongyainkban.

És ha éppen pompázni akarunk fizessük meg kedvtelésünket a magyar iparosnak, kereskedőinket pedig figyelmeztessük, hogy csekély árkülömbőség miatt a honi ipar remekait nem hagyjuk cserben.

Szoktassuk le lassanként nagyuri hölgyeinket, hogy ne Párisból, ne Londonból vagy Bösszelből hozassák ruháikat és piperecikkeiket, mert ma már mindent megkapnak jó minőségben itthon is. A mit a honi ipar nem képes még előállítani, abból legyen legalább a hazai kereskedőknek és munkásoknak hasznuk.

Vessük be mélyen honleánytársaink lelkébe, hogy a míg apró, fehér kezecskéik gyorsan forgatják a kötő- vagy horgolótűt és meleg harisnyákat és kis felöltőket készítenek szegény gyermekek számára, ne szünjenek meg arra gondolni, hogy e hazában a munkaadás az igazi jótétemény és nem az alamizsna bőkezű osztogatása.

Id. Lovassy Ferencné.

IRODALOM.

Magyar Regényírók. A Franklin-Társulat a nagyszabású, népszerű gyűjteményének, a mely Mikszáth Kálmán szerkesztésében és bevezetésével a magyar regényirodalom termékeinek színét-javát foglalja magában, hatvan díszes kiállítású, egyöntetű kötetben, elsőrangú magyar festőművészek eredeti rajzaival, most jelent meg a harmadik sorozata, a mely az eddig megjelent tíz kötetet: Jósika, Tolnay, Justh, Csiky, Kemény, Pálffy, Vadnai és Herezeg Ferenc egy-egy regényét újabb öt kötettel bővíti ki. Az új sorozat legérdekesebb két kötete Iványi Ödönnek, a korán elhunyt kiváló írónak főműve: A püspök atyafisága, a mely újabb irodalmunknak egyik legértékesebb társadalmi regénye, s most méltán került be a klasszikusok közé, hogy íróját a megérdemelt népszerűséghez juttassa. Ezt a két kö-

T Á R C A.

A szerelem bolondjainak gyógyintézete.

Londonban több intézet van, melyekben leginkább elsőkelő családokból való hölgyeket gyógykezelnek, kiknek elméjét valami szerelmi csalódás megzavarta.

Ez intézetek elsőrendű szállóházhoz hasonlítanak, csak hogy a bennük lakók szigorú felügyelet alatt állóak, a házat el nem hagyhatják s a családtagokon kívül senki sem látogathatja meg őket.

Az ilyen nőknél a betegség bizonyos rögeszmében nyilvánul.

Igy például egy uri hölgy, kit életében egy szerelmi csalódás ért, azt képzel, hogy minden férfi — legyen az fiatal vagy öreg — őtet imádjá. Habár a fiatal kort már régen elhagyta, s külseje is nagyon megváltozott, mégis egy férfit látva, a szép és fiatal nő mindenféle kacérkodásait roppant ügyességgel utánozza. Gazdag lévén, napjában tizenötöt is öltözik s drága ékszerekkel díszítve magát, órákat tölt a tükör előtt, melyben képzel bájait csodálja.

Egy másik még fiatal s nagyon szép nő minden idejét szerelmes levelek írásával tölti, melyek képzel imádókhoz s kérőkhez vannak intézve. Egyébként nagyon jól érzi magát s panaszkodik, hogy számtalan leveleire választ nem kap. A leve-

leket különben már csak azért sem lehetne postára adni, mivel a címzettek csak a szegény nő képzeletében léteznek.

A legmeghatóbb egy fiatal hölgy sorsa, kinek vőlegényét egy nappal az esküvő előtt véletlenül agyonlőtték.

A beteg azt képzel, hogy kedvese él, s naponta hosszú leveleket intéz hozzá, melyekben a reájok váró örömteljes időt élénk színekkel ecseteli.

Egy másik nő nagyon csapódár képzel imádóit iránt, — kik csakis nagyhirű államférfiak, hadvezérek vagy egyéb magas állású egyének lehetnek — azonban mindegyikhez legfeljebb csak egy hétig marad hű.

Szobája falain az épen akkori kegyenc fényképe többféle felvételekben látható. Az illetőnek aztán kellemetlen szerelmes leveleket ír, s miután azokra választ nem kap, a fényképeket összetépi s megint más valakit választ ki, a kihez leveleit írhatja.

Egy főrangú család nő tagjának az a hóbortja, hogy folyton önmagához ír szerelmes leveleket, melyekre másnap hasonló tartalmú választ küld. A piros szalaggal összekötött tömérdek leveleket órákig olvasgatja. Egy másik nő abban a gondolatban él, hogy esküvéje rövid idő múlva meg fog történni, s ezért éjjel-nappal drága kelengyét összeállításával foglalkozik. Mindenféle csipkékre, selymekre és fehérneműkre már óriási összegeket költött. E szegény leányt vőlegénye egy héttel a kitűzött esküvő előtt hagyta el s egy másik nővel megszökött.

Az ilyen betegségből ritka a gyógyulás, de ha

bekövetkezik is, a betegek rendszeren csakis nehezen és hosszú idő múlva térnek egészen magukhoz.

Sokat dolgozó s az élet gondjaival küzdő nők, kiknek nincsen idejük a szív bajaival vesződni, csak nagyon ritkán esnek efféle betegségbe, mely különben is leginkább a gyenge testalkatú nőket támadja meg.

A gyógykezelést ez intézetekben minden egyes beteg testi és lelki állapotához képest különböző módokon alkalmazzák.

Dr. J. B.

Magyar Regényírók.

Az egyszázados multu magyar regényirodalomnak színét-javát foglalja össze hatvan kötetben az a nagyszabású gyűjtemény, a melynek gondolatát és tervezetét Mikszáth Kálmán, a legnagyobb élő magyar regényíró adta a kiadó Franklin-Társulatnak. magára vállalván egyuttal a hatalmas gyűjtemény szerkesztését is.

A nagy író gondolata immár testet öltött, s regényíróink maradandó emlékezetűl a díszes gyűjteményből megjelent most immár a harmadik sorozat, a mely az eddig megjelent tíz kötetet, Jósika Miklós, Tolnai Lajos, Justh Zsigmond, Csiky Gergely, Kemény Zsigmond, Pálffy Albert, Vadnai Károly és Herezeg Ferenc egy-egy regényét újabb öt kötettel gyarapította.

Az új sorozat a vállalat programjának meg-

te és regényt (a gyűjtemény 44. és 45. kötetét) Gergely Imre 30 szép illusztrációja és ugyanannyi fejléce díszíti. A sorozat többi kötetei Jókai Mórnak: Az új földesur, Rákosi Viktor: az Elnémult harangok és Gaál Józsefnek Szirmay Ilona című regénye. Ez utóbbi regény, a mely a Peleskei nótárius szerzőjének egyetlen nagyobb történeti regénye, s annak idején Jósika Abafiával együtt jelent meg, nagy elismerést keltve, uttörő munka volt regényirodalmunk fejlődésében s ma is nagy gyönyörűséggel olvasható. Az érdekes munkát Wittich Eperjesi Károly eredeti rajzai és fejlécei illusztrálják. Szirmay Ilona az egész gyűjtemény 4 köteté. Az új földesurat Márk Lajos, az Elnémult harangokat Grünwald Béla illusztrálta nagy művészettel. Az előbbi a gyűjtemény 21., az utóbbi pedig 58. köteté. A kötetek élén R. Hirsch Nelli finom rajzánál minden egyes író arcképe van. Mikszáth Kálmán gyönyörű bevezetői, a melyek a regényeket mesteri rövidséggel beállítják az író korába, teljessé teszik a munkák esztetikai élvezetét. A hatvan kötetes teljes gyűjtemény ára diszes vászonkötésben 300 korona. Megrendelhető részletfizetésre bármely könyvtáreszkedés után. A gyűjtemény felévenként öt kötetes sorozatokban jelenik meg.

NAPI HIREK.

— **Hidvégi gróf Nemes János meghalt.** Öszinte részvéttel közöljük a gyászhirot, hogy hidvégi Gróf Nemes János Háromszék megye közigazgatási bizottságának, törvényhatósági bizottságának egyik legbuzgóbb tagja, Kolozsvárt folyó hó 21. éj délután elhalt. Igazi jó ember volt ő. Kerülte mindig a közéletben való nyilvános, feltűnő szereplést, de mindig ott láttuk őt a csendesen s folyton munkáló emberek között, ha magyárokban valami emberbaráti, vagy a megye érdekeit előmozdító kérdésről volt szó. Mélyen lesújtott családja mellett igaz, őszinte bánattal veszi körül koporsóját. Háromszék megye közönsége, hiszen egy olyan embert veszített el, a ki szívón viselte megyéje érdekeit és nem szóval, zajosan, de tettel s folytonos munkával szolgálta, úgyis, mint a közdivásárhelyi—vidéki választókerület országgyűlési képviselője, azokat Halála feletti fájdalomban, őszintén osztozik a közdivásárhelyi r. k. főgimnázium is, melynek építéséhez a Grf. Nemes féle alapból 30.000 koronával járult hozzá Grf. Nemes János. Emléke élni fog közöttünk jó tetteiből. Gyászolják: már öv. Hidvégi gróf Nemes Jánosné szül. bathleni gróf Bethlen Polyxna és gyermekei: Zuzsika férj. gróf Bathlen Józsefné, Janka férj. Bárány Solymossy Lászlóné, Pólka, Sarolta, Nándor, János, András és kis unokája; Bárány Solymossy Ilka. Temetése Kolozsvárt folyó hó 23-án

felelően különböző korszak íróit foglalta össze a múlt század harmincas éveitől kezdve a mai napig. A kötetek azonban szám szerint illeszkednek bele az egész gyűjteménybe, a mely időrendben tartalmazza a regényeket.

Gaál Józsefnek, a Peleskei Nótárius írójának történeti regénye: Szirmay Ilona, a legrégebbi az új sorozatban. Ez a regény együtt jelent meg 1836-ban Jósika: Abafiával s ezzel együtt osztozik a magyar regényírás uttörésének a díszségében. A ma is érdekes munkát Wittich Eperjesi Károly illusztrálta.

A mai irodalmat Rákosi Viktor: az Elnémult harangok képviseli, ez az alig két esztendő előtt íródott gyönyörű regény, a mely egy csapásra a legnagyobb regényíróink sorába emelte Rákosi Viktort, s méltó kezdete regényirodalmunk új századának. Az Elnémult harangokat Grünwald Béla festőművésznőnk illusztrálta.

A sorozat harmadik kötete Jókai Mór legszebb regénye: Az új földesur. Természetes, hogy regényirodalmunknak ez a gyöngye nem maradhatott ki a gyűjteményből. A regényt Márk Lajos művészi illusztrációi díszítik.

Legérdekesebb két kötete az új sorozatnak A püspök atyafisága című két kötetes nagy regény, Iványi Ödönnek, a korán elhunyt kiváló írónak főmunkája, mely másfél évtizeddel ezelőtt jelent meg, országos feltűnést keltve; de azután az író hirtelen halála folytán csaknem teljesen feledésbe merült. Ez a munka méltán került be most a klasszikusok közé, hogy Iványit végre hozzájuttassa a megéde-

d. u. 3 órákor s Hidvégen 25. éj d. e. 11 órákor volt; utóbbi helyen Háromszék megye intelligenciájának színe java megjelent, hogy lerója az elhunyt munkás közgyűlési főúr iránt érzett kegyeletét.

— **A református zsinat** harmadik ülését 21. éj délelőtt kezdte meg az ügyvédi kamara disztérmben Bánffy Dezső báró főgondnok és Kun Bertalan püspök elnöklése mellett. Az új ülészakot Kun Bertalan püspök imája vezette be, mire Bánffy Dezső báró üdvözölte a megjelent képviselőket. Ezután Radács György bemutatta az igazoló bizottság jelentését, majd Sas Béla zsinati jegyző felolvasta a megjelentek névsorát, a melyből kitűnt, hogy a zsinat határozatképes. Jelentette ezután az elnök, hogy a múlt ülészak óta a zsinatnak három tagja hunyt el: Bernáth Elemér, Ritoók Zsigmond és Lengyel Imre; elhalálozásuk fölött érzett fájdalomnak a zsinat jegyzőkönyvében adott kifejezés. A református lelkész karnak kérvényét állásuk jogi szabályozása iránt a kérvényi bizottsághoz utasították. Zsigmond Sándor helyébe Baksa Lajos dr.-t választották az egyházalkotmányi bizottság előadó-jává. A múlt ülészak óta tett konventi intézkedésekről Sas Béla referált. A jelentések tudomásul vétele után Bánffy Dezső báró elnök azt javasolta, hogy az üléseket eszentül délelőtt 10 órától délután 3 óráig tartassák. A holnapi ülés első tárgya a Kálmán Gyula lemondása folytán megüresedett egyházi jegyzői állás betöltése; ennek megtörténtével folytatni fogják a zsinati törvénytervezetnek tárgyalását. Sorra kerül a tervezet egyházalkotmányi része. Ekképpen megállapítván a következő ülés napirendjét, Bánffy Dezső báró elnök az ülést berekesztette.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Győrbíró Inra közdivásárhelyi kir. törvényszéki átalakító díjnyokot kinevezte a közdivásárhelyi kir. törvényszékhez írnoknak.

— **Halálozás.** Orbán Ilka, a sepsiszentgyörgyi áll. tanítónőképző intézet III-ad éves jó tehetségű tanulója, a háromszék megyei „Erzsébet” árvaleánynevelő intézet egyik kedves növendéke, f. hó 20-án Kovásznán élete 16. ik tavaszán meghalt. Szerdán d. u. temették el nagy részvéttel, a kedves, szerény leányt Kovásznán. Temetésén megjelentek osztálytársai, a tanítónőképző intézet III-ik osztályának növendékei is mintegy 45-ön, az intézet két derék tanára: Fabián Szilárdka és Gil Mariska vezetésével, szép koszorút helyeztek elhunyt pályatársuk koporsójára s egyikük érzékeny szívhezszóló beszédben, bucsuzott el az oly korán elhunyt ifjú leánytól. Lagyen álma édes!

— **Új birtokrendező mérnök.** Kondor István közdivásárhelyi birtokrendező mérnöksegéd a kolozsvári kir. táblánál fennálló vizsgálóbizottságnál, a birtokrendező mérnöki vizsgálatot folyó hó

melt elismeréshez és népszerűséghez. A két kötetes regényt Gergely Imre festőművész számos szép eredeti rajza díszíti.

Minden munka élén ott van az író arcképe, R. Hirsch Nelli finom rajzánál.

Teljessé teszik a munkák esztetikai élvezetét Mikszáth Kálmán gyönyörű bevezetői, a melynek mesteri tömörséggel állítják be a regényeket az író korába, az olvasó elé varázsolva mintegy azt a közönséget, a mely először gyönyörködött a munkában. Ezek a bevezetések egyúttéve a magyar regényirodalomnak értékes történetét adják.

A kötetek kiállítása méltó a kiadó intézet hírnevéhez és hagyományaihoz. Finom, fementes papíron, tiszta, éles metszésű, nagy betűs nyomás, pompásan reprodukált művészi értékű illusztrációk és izléses, tartós kötés: ez röviden az a külső, a melynek regényeink színét-javát a kiadó intézet a magyar családi könyvtár maradó díszül felajánlja.

A hatvan kötetes teljes gyűjtemény ára diszes vászonkötésben 300 korona. Megrendelhető részletfizetésre bármely hazai könyvtáreszkedés után. A további kötetek felévenként öt kötetes sorozatokban jelennek meg.

17—20-ik napjain egyhangú kitüntetéssel letővén, mérnöki oklevelet nyert.

— **Közgyűlés.** A Közdivásárhelyi Pedagógiai Társaság közgyűlése folyó évi december 2-án (szombaton) d. u. fél 3 órákor az állami elemi iskolák tornacsarnokában a következő tárgysorozattal fog megtartatni: 1. Elnöki megnyitó. 2. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 3. Titkári jelentés. 4. Pénztárosi jelentés. 5. Felolvasás a nevelés köréből, tartja Biró Lajos, főgimn. tanár. 6. Szavál: Nagy Dénes, főgimn. tanár. 7. Dr. Török Andor polgármester felolvasása városunk múltjából. 8. Indítványok. A közgyűlés után a társaság tagjai este 7 órákor a „Vigadó” fehértérmen fognak összegyűlni. Ugy a közgyűlésre mint a társaság összejövetelre a társaság tagjait, valamint a tanügy iránt érdeklődőket tisztelettel meghívja. Közdivásárhely, 1905. nov. 23. án. Hassák Vidor, elnök. Balás Márton, titkár.

— **A kegyelet ritka erény; de annál jobban esik, ha azok részéről nyilatkozik meg, akik a jövő nemzedék nevelésére s ezek képzésére vannak hivatva.** A nyáron, július 3-án temették el Kőrösön Dancs Lajos ig. tanító leányát: Dancs Matildot a sepsiszentgyörgyi tanítónőképző IV-ed éves növendékét. Akkor a növendékek már szét voltak oszolva a szélrőzsa minden irányában s így csak 1—2 növendék vehetett részt a temetésen. Most azonban együtt lévén a képezde növendékei, Pálmay Lenke igazgató vezetése alatt 12 növendék mult szombaton (nov. 18-án) megjelent Kőrösön s ott megkoszorúzták a korán jobb hazába költözött kedves ifjú leány sírját. E nemes szép események még egyfelől hálás érzéseket ébreszt föl a mélyen sujtott szülőkhöz, akik drága kincsüket veszítették el kedves leányukban, másfelől szép példája az ifjuság kegyeletének s bizonyossága a gyakorlati életre nevelésnek, melynek minden lépten-nyomon kiváló jeleit adja a tanítónőképző hiatalása magaslátán álló tanári kara.

— **Nyilvános köszönet.** Az áll. el iskola Napközi Otthona javára ujabban adományoztak: Dr. Lukács Vilmos, ügyvéd ur 16 K.-t. és Nagy László (ujuti) urasszony egy hl. burgonyát. Fogadják a szegény tanulók nevében hálás köszönetemet. Közdivásárhely, 1905. nov. 24. M. Székely János áll. isk. igazgató.

— **Népipari és háziipari kiállítások.** A József királyi herceg Szanatorium Egyesület dícséretes dologban indított akciót. Mivel a magyar háziipari és népipari tárgyakat sokfelé nem ismerik, — vonzó keretben, melynek legszebb része a jótékony-ság nemtől, — bemutatja némely városban, Szabadkán, Zomborban, Lóván, Győrben, Kassán már is szorgosan készülnek ezekre a kiállításokra. A kiállításnak tizenkét csoportja lesz. Borsodi rózsás edények, erdélyi majolika, alföldi paraszti majolika, székelyföldi mázos és feketegyagedények, a második csoportban a magyar gyermekjáték, a harmadikban a magyar diszidáruk lesznek bemutatva. Külön csoportban a kosáráruk, a torontáli szőnyegek, párnák, tablettek, tóthimzések és kalotaszegi varratosok, külön csoportban mutatja be az Izabella háziipari egyet bluzait, terítőit, párnáit, más helyen a kötéseket, temesi katicákat, régi himzéseket, többféle szövéseket. A kiállításoknak inkább az a célja, hogy a népipari munkák gazdag területét bemutassa és felhívja a jószívűeket, hogy a magyar termékek fölkarolásával adjanak munkát. Számít az egyet, a hazafias kereskedői karra, hogy e tárgyakat forgalomba hozza. És a kiállítással kapcsolatos a népművészi jelszava, ugyanis minden kiállítás a szegénysorsú tudósbetegek gyógyítóházának alapját gyapapítja.

— **Néhai Pótsa Gyula gazdaságából** a gazdasági gépek és eszközök folyó év december 3-án, vasárnap d. e. 9 órától 12-ig és d. u. 1 órától 4-ig árverés útján középpénz fizetés mellett el fog adatni. Az árverés a peselneki belsőségben fog megtörténni. Kedvezőtlen idő esetén a következő vasárnap a jelelt órákban fog megtartatni.

— **A szerk. postája.** Utolsó kérdés. E számunkra későn érkezett, tárcánk már szedve volt. Jövő számunkban adni fogjuk Köszönet és üdvözlét.

Hirdetmény.

A csernátoni utcában a néhai Benkő József-féle ház, a közösség megszüntetése végett december 10-ikén délután a városházánál szabadkézből az örökösök által el fog árvereztetni.

(129. 1—3.)

Aki kitűnő étvágyfokozó
asztali italt óhajt,
Aki gyenge, lábbadozó,
Aki ideges, álmatlan,
Aki vérszegény,
Aki sovány,
Aki szoptat,
Aki tüdőbeteg,
ne mulassza el saját érdekében a
kitűnő hatásának elismert

HERKULES
maláta-tápsör
különlegességet inni.
— Rendkívül tartós és sokáig eláll. —
Kapható minden nagyobb csemege-
fűszer-kereskedésben, vendéglőben és a
Herkules Söröző szétküldési
telepén.
Budapest, VII. Bethlen-ter 3.
Telefon 63-67. Árjegyzék ingyen.
Vidékre postán küldünk 5 kgr. próbaküld-
ményt (6 üveg) utánvétellel.
Főraktár Kézdivásárhelyen: **Kupán József**
122. 5-5. fűszer- és csemege-üzletében.

MAGYAR REGÉNYÍRÓK

A legértékesebb magyar regények
egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti

MIKSZÁTH KÁLMÁN

a ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jelesét.
A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 30 író 54 munkáját — a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását — öleli fel.

Az írók névsora:

Baksay Sándor	Fáy András	B. Kemény Zsigmond	Toldy István
Benickyné Bajza Lenke	Gaal József	Kuthy Lajos	Tolnai Lajos
Beöthy László	Gárdonyi Géza	Mikszáth Kálmán	Vadnai Károly
Beöthy Zsolt	Gyulai Pál	Nagy Ignác	Vas Gereben
Bródy Sándor	Herczeg Ferenc	Pálffy Albert	Verséghy Ferenc
Csiky Gergely	Iványi Ödön	B. Podmanický Frigyes	Werner Gyula
Degré Alajos	Jókai Mór	Pulszky Ferenc	Wohl Stefánia
Dóczi Lajos	B. Jósika Miklós	Rákosi Jenő	
B. Eötvös József	Justh Zsigmond	Rákosi Viktor	

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellegek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, lamenteles papíros. Diszkrét izlésű, diszes bekötési tábla.

Most jelent meg a harmadik sorozat. Tartalma:

Gaal József: Szirmay Ilona. Illusztrálta W. Eperjesi Károly.
Jókai Mór: Az új földes ur. Márk Lajos.
Iványi Ödön: A püspök atyafisága. Két kötet. Illusztrálta Gergely Imre.
Rákosi Viktor: Elnemult harangok. Illusztrálta Grünwald Béla.

Az előbb megjelent első és második sorozat tartalma.

Csiky Gergely: Az Atlasz család. Professzora. Illusztrálta Márk Tolnay Lajos; Bároné ténsasz-
Illusztrálta Neogrady Antal Lajos. szony. Illusztr. Kriesch Aladár.
B. Kemény Zsigmond: A rajon- Vadnai Károly: A kistündér. Il- Juszth Zsigmond: A pénz legen-
gók. Két kötet. Illusztrálta R. lusztálta Nagy Sándor. daja. Gányó Julecsa. Illusztrálta
Hirsch Nelli. Báró Jósika Miklós: A csehok Tull Ödön.
Pálffy Albert: Esztiike kisasszony Magyarországon Illusztrálta Herczeg Ferenc: Pogányok. Il-
Kinnach László. lusztálta Putaky László.

A Magyar Regényírók minden művelt magyar ur-i család örökbecsű könyvtára.
A hatvan kötet fálávonként öt kötetes sorozatokban je-
lenik meg. A harmadik öt kötet most hagyta el a sajtót — A 60 kötet ára olkszó kötésben 300 korona. Törleszthető
havi 4 koronás részletben is. Megrendelhető bármely könyvkereskedés útján. — Részletes prospektust kívánatra
készséggel küld a kiadó intézet 122. 1-2.

Franklin-Pársulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

A mai modern korának teljesen megfelelő könyvnyomda.

A „SZÉKELYFÖLD” politikai hírlap kiadóhivatala.

IFJ. JANCsó MÓZES

gőzerőre berendezett könyv-
nyomdája, könyvkötészet,
papír-, írószer- és könyvke-
reskedése

KÉZDIVÁSÁRHELYT

a „Jancsó”-féle gyógytár mellett.

Legelősebb bevasárlási forrás
Olcsó! Szép! Tartós! Meglepő!

DIVÁNY- és GARNITURÁKBÓL

Ifj. Jancsó Mózes
kárpos és díszítő műhelyében
Kézdivásárhelyt.

Készítetek saját felügyeletem alatt:
új ebédlő- és heverő-diványokat, garni-
turákat, matracokat, fotéleket, divány-
párnákat, stb. szóval minden e szakba
vágó munkákat, ugyisintén bármilyen
rongálódott diványok, fotélek, stb.
újratömését vagy behuzását olcsó és
jutányos árak mellett teljesen újja ala-
kítottak át.

Gyorsan, izléssel és a legelősebb árban
készít el minden a könyvnyomdai szak-
mába vágó munkákat, u. m.: irodalmi
műveket, tudományos és irodalmi
folyóiratokat, tankönyveket, heti
és havi lapokat, kereskedők és
iparosok részére számlákat,
gyászjelentéseket, körleve-
ket, üzleti könyveket, név-
jegyeket, meghívókat,
falragaszokat, stb. stb.

Butorraktáromban

mindig készletben tartok: ebédlő és
szalon berendezéseket, ruha-, mosdó-,
éjjeli- és étszékényeket márvánnyal
és anélkül, garnitúrákat, sodrony be-
téteteket, ágyakat, matracokat, hajlított
és préselt ületű székeket, függöny-
tartókat, gyermekkoscsikat, stb. stb.,
melyeket szintén felügyeletem alatt
— kitűnő száraz anyagból — saját
asztalos, esztérgályos és faragó
műhelyemben készíttetek, s azoknak
ugy jószágáért mint tartósságáért tel-
jes felelősséget vállalom.

Könyvkötészetemben

minden fajta könyvek
bekötését nagyon ju-
tányos áron eszköz-
löm s azokat kívánatra ellátatom éresarkokkal,
mialtál azok tiszszerte tartósabbakká válnak.

Nyomatvány raktáromban

minden
szükségel-
tető köz-
ségi, közigazgatási, egyházi és ügyvédi nyomtatványok
finom papíron nyomva, állandóan nagy raktáron vannak.